

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 6884/2018
16.01.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Беговић Пантић, председника већа, Ирене Гарчевић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене Републике Србије – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно првобранилаштво, Београд, Немањина бр.26, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П бр.23703/16 од 14.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 16.01.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 23703/16 од 14.06.2018. године у ставовима првом и другом изреке и у том делу се жалбе тужиоца и тужене одбијају као неосноване.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П бр. 23703/16 од 14.06.2018. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да тужиоцу АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 115.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2018. године до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

Одбија се захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев

тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу за период од јула 2013.године закључно са децембром 2017. године, исплати појединачне месечне износе на име накнаде штете због неисплаћене инвалиднине, са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец, као дана доспелости па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати за период од марта 1999. године закључно са јуном 2013. године, појединачне месечне износе на име накнаде штете због неисплаћене инвалиднине, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа па до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобођен плаћања трошкова судских такси. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 47.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2018. године.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле странке из свих законских разлога, тужилац побијајући је, како произлази из садржине жалбе, у ставовима другом и четвртм изреке, а тужена побијајући је у ставовима првом и четвртм изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, са каснијим изменама и допунама), овај суд је оценио да су жалба тужиоца делимично основана, а жалба тужене неоснована.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, јер изрека не противречи разлозима, у пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о битним чињеницама, па се неосновано жалбом тужиоца и жалбом тужене указује да је у поступку пред првостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

На основу изведених доказа утврђено је да је решењем надлежног органа тужене од 02.12.1988. године тужиоцу и даље признат статус војног инвалида мирног времена IV групе са 80% инвалидности, као и право на личну инвалиднину од 01.08.1988. године, док за то постоје законски услови, а која је након тога периодично усклађивана. Тужиоцу је лична инвалиднина редовно исплаћивана закључно до марта 1999. године, када је тужена без основа обуставила исплату. Тужилац се обраћао заступнику тужене са захтевом да му се исплате заостале и настави редовна исплата инвалиднине, али по његовом захтеву тужена није поступила. Налазом и мишљењем вештака датим у поступку који је првостепени суд прихватио, утврђена је висина месечних износа личне инвалиднине за утужени период од марта 1999. године до 31.12.2017. године (укупан износ од 4.528.365,79 динара). Инвалиднине су доспевале за исплату последњег дана у месецу за претходни месец. Тужба у овој правној ствари је поднета 09.08.2016. године.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, и то члан 172, члан 277 став 1, у вези члана 324 и 186 Закона о облигационим односима, као и члан 376 истог закона, па је правилно закључио да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед незаконитог рада и да је дужна да му накнади штету у висини појединачних месечних износа

неисплаћене инвалиднине која тужиоцу припада на основу решења тужене, за период за који потраживање тужиоца није застарело, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, али и да је потраживање тужиоца за период од марта 1999. године закључно са јуном 2013. године, застарело. Стога је правилно поступио када је, имајући у виду налаз и мишљење судског вештака, ставом првим изреке побијане пресуде обавезао тужену да тужиоцу исплати појединачно одређене месечне износе за период од јула 2013. године закључно са децембром 2017. године, са законском затезном каматом почев од последњег дана у наредном месецу до исплате, а ставом другим изреке одбио тужбени захтев тужиоца за исплату појединачно одређених месечних износа са припадајућом каматом, за период од марта 1999. године закључно са јуном 2013. године.

Без утицаја на законитост и правилност побијане пресуде је навод у жалби тужиоца да његово потраживање није застарело, позивајући се на став Европског суда за људска права у Стразбуру изражен у пресуди од 17.04.2012. године, да је неплаћањем пензија подносиоцима представке повређено право на неприкосновено уживање имовине у смислу члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима о основним слободама, те да је држава дужна да плати све заостале износе инвалиднина са припадајућом каматом. Ово из разлога што је тужилац свој захтев у овој парници засновао на чињеницама да је претрпео штету због незаконитог рада органа тужене, тако да је потраживање тужиоца о којем се одлучује у овој парници, накнада штете, а оно је застарело за период од марта 1999. године закључно са јуном 2013. године, сходно члану 376 став 1 Закона о облигационим односима, којим је прописано да потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило.

Како се ради о накнади материјалне штете која је сукцесивно настала, објективни и субјективни рок застарелости потраживања почиње да тече од доспелости сваког појединачног неисплаћеног месечног износа инвалиднине. У конкретном случају то је последњи дан у наредном месецу када је тужиоцу изостала исплата инвалиднине за претходни месец, а то је уједно и моменат када је тужилац имао могућност да сазна за настанак штете, јер му инвалиднина призната решењем тужене од 02.12.1998. године није исплаћена, и да утврди обим штете, па од доспелости сваког месечног износа неисплаћене инвалиднине тече субјективни рок застарелости потраживања прописан чланом 376 став 1 Закона о облигационим односима. Стога се неосновано жалбом тужиоца указује да се примењује рок застарелости од 10 година, односно да право на инвалиднину не застарела сходно члану 6 став 2 Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Жалбени навод тужене којим истиче да је првостепени суд пропустио да одлучи о предлогу тужене за прекид поступка, а којим заправо указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 ЗПП, у вези члана 226 ЗПП, без утицаја је, имајући у виду да је првостепени суд, самим тим што је побијаном пресудом одлучио о тужбеном захтеву тужиоца, оценио да нису испуњени законски услови за прекид поступка у овој правној ствари у смислу члана 223 ЗПП. Стога није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 ЗПП, која би била од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Неосновано се у жалби тужене тврди да је није било незаконитог рада органа тужене, те да тужена не може бити одговорна за штету коју тужилац тврди да је претрпео. Одговорност тужене се заснива на члану 172 Закона о облигационим односима, којим је прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Право на инвалиднину је стечено право које представља имовину, а према члану 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода свако мешање државног органа у мирно уживање имовине треба да буде законито и да тежи легитимном циљу и јавном интересу. Обустава исплате инвалиднине из разлога који није у складу са законом представља незаконит рад органа тужене, што је основ њене одговорности за штету, са обавезом да је надокнади у висини која је за тужиоца настала. Због тога су неосновани сви наводи жалбе тужене да су за обуставу исплате постојали оправдани разлози јер тужена односно њен орган, с обзиром не чињеницу да тужилац као корисник овог права има пребивалиште на Косову и Метохији, није могао да испитује и проверава да ли су у међувремену наступиле неке промене од којих зависи право на исплату. Према одредби члана 69 Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца (“Службени лист СРЈ”, бр.24/98 са каснијим изменама и допунама и “Службени гласник РС “, бр.101/05 са каснијим изменама и допунама) права по овом закону могу се користити док постоје услови за коришћење тих права прописани законом, а тужена није доказала да је код тужиоца наступила нека промена која утиче на коришћење и престанак права, у ком случају би једино обустава исплате била у складу са законом.

Не стоји тврдња у жалби тужене да је тужиоцу незаконито досуђена законска затезна камата почев од доспелости сваког појединачног давања, јер неисплаћена инвалидска примања представљају повремена потраживања на која законска затезна камата према члану 279 став 3 Закона о облигационим односима тече од дана када је суду поднет захтев за њихову исплату. С обзиром да се у конкретном случају ради о накнади штете, то се обавеза тужене сматра доспелом од тренутка њеног настанка, сходно члану 186 ЗОО, а то је последњи дан у наредном месецу за претходни за који тужиоцу инвалиднина није исплаћена, па је првостепени суд правилном применом члана 277 став 1 ЗОО обавезао тужену да тужиоцу на појединачно опредељене месечне износе исплати законску затезну камату од последњег дана у наредном месецу до исплате.

Како се ни осталим наводима у жалби тужиоца и у жалби тужене не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у ставовима првом и другом изреке, то је на основу члана 390 ЗПП, донета одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, тужилац основано побија законитост и правилност решења о трошковима парничног поступка из става четвртог изреке побијане пресуде, с обзиром да је донето на основу погрешне примене материјалног права, и то одредби чланова 153 и 154 ЗПП, као и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Наиме, првостепени суд је тужиоцу признао потребне трошкове за вођење ове парнице, за радње предузете од стране пуномоћника тужиоца из реда адвоката, и то састав тужбе и два образложења поднеска износ од по 6.000,00 динара, за приступ на два одржана рочишта износ од по 7.500,00 динара, те за приступ на једно неодржано рочиште износ од 4.500,00 динара, трошкове вештачења у износу од 10.000,00 динара, што све укупно

чини износ од 47.500,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења 14.06.2018. године па до исплате, у смислу чланова 277 и 324 ЗОО. Оваква одлука првостепеног суда не може се прихватити као законита и правилна. Према стању у списима пуномоћник тужиоца приступио је не на једно, већ на два рочишта која нису одржана из узрока који се не могу приписати кривици тужиоца (спреченост поступајуће судије и необављено вештачење иако је тужилац предујам претходно благовремено уплатио). Поред тога, тужилац је у овој парници ради накнаде штете делимично успео у спору и то у износу од 1.812,250,61 динара, те правилном применом одредаба чланова 153 став 2 и 154 ЗПП и Тарифног број 13 и 15 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката тужиоцу припадају трошкови за радње предузете од стране пуномоћника тужиоца из реда адвоката, и то састав тужбе и два образложења поднеска износ од по 16.500,00 динара, за приступ на два одржана рочишта износ од по 18.000,00 динара, те за приступ на два неодржана рочиште (13.04.2017. године и 13.03.2018. године) износ од по 9.750,00 динара, трошкови вештачења у износу од 10.000,00 динара, односно укупан износ од 115.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења 14.06.2018. године па до исплате, у смислу чланова 277 и 324 ЗОО.

На основу наведеног, применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, у вези члана 394 тачка 4 ЗПП, преиначено је решење о трошковима поступка и донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

Будући да је тужилац успео са жалбом у незнатном делу (само у погледу одлуке о трошковима парничног поступка и то делимично), то је применом члана 165 у вези члана 153 ЗПП одбијен његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, решењем садржаним у ставу трећем изреке ове пресуде.

Председник већа - судија
Светлана Беговић Пантић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић